

پیشنهادات سندیکای صنعت برق ایران جهت اصلاح لایحه بودجه سال ۱۴۰۰

۱- پیشنهاد جهت ساماندهی بدهی‌های دولت به بخش خصوصی

یک) در جزء ۱ بند (و) تبصره ۵ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ عنوان شده است که «دولت از طریق اسناد تسویه خزانه، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی، خصوصی) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۹ ایجاد شده، با مطالبات قطعی معوق دولت از اشخاص مزبور با رعایت اولویت تقدم طلب طلبکاران تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.»

از آنجا که مؤسسات عمومی بدلیل ارتباط بیشتر با دستگاه‌هایی اجرایی امکان بیشتری برای استفاده از این تسهیلات را دارند، با توجه به تنگنای شدید مالی بخش خصوصی بدلیل شرایط اقتصادی فعلی و آثار ناشی از کرونا، پیشنهاد می‌گردد بمنظور حفظ توازن بخش خصوصی و عمومی در استفاده از این اسناد و در جهت حفظ توان مالی بخش خصوصی و رفع مشکلات کمبود نقدینگی آن‌ها ناشی از فزونی بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی در سال‌های اخیر، در بودجه سال ۱۴۰۰ بند مذکور به شرح زیر تغییر یابد:

«دولت از طریق اسناد تسویه خزانه، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی، خصوصی) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۹ ایجاد شده، با مطالبات قطعی معوق دولت از اشخاص مزبور با رعایت تقدم طلب طلبکاران و اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.»

دو): از آنجا که بخش خصوصی در حال حاضر با مشکلات شدید کمبود نقدینگی ناشی از عدم ایفای به موقع تعهدات دولت و رکود اقتصادی ناشی از همه‌گیری کرونا مواجه است، لذا توجه ویژه به رفع مشکلات این بخش به خصوص در سال پایانی فعالیت دولت فعلی امری ضروری است. در این خصوص پیشنهاد می‌گردد در راستای بند ۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی، بخش ۱-۲ از بند (و) تبصره ۵ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به شرح زیر تغییر یابد:

«حداقل تهاتر بدهی از طریق اسناد (اوراق) تسویه خزانه برای اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ مانده فوق‌الذکر است و باقی‌مانده آن جهت تهاتر بدهی‌های نهادهای عمومی غیردولتی، بانک‌ها و شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌ها (صرفاً بابت یارانه قیمت‌های تکلیفی)، شرکت‌های آب و فاضلاب استانی و شرکت ملی نفت ایران با اولویت مطالبات حسابرسی شده و قطعی سازمان تأمین اجتماعی به مصرف می‌رسد.»

۲ - پیشنهاد جهت تأمین مالی طرح‌های زیربنایی با استفاده از بازار پول و سرمایه

یک) در تبصره ۱۹ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به مشارکت بخش خصوصی در ساخت و احداث طرح‌های زیربنایی جدید و نیمه‌تمام، اشاره شده است. در این تبصره به امکان استفاده بخش خصوصی از بازارهای پولی اشاره شده است. لیکن در حال حاضر پرداخت تسهیلات به شرکت پروژه‌های ایجادی توسط شبکه بانکی به علت عدم وجود سوابق اعتباری و گردش مالی، امکان‌پذیر نیست و موجودیت این شرکت‌ها به‌عنوان شخص حقوقی واجد شرایط دریافت تسهیلات مورد تردید است، لذا پیشنهاد می‌گردد در راستای بند ۳ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هدف تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد در بودجه سال ۱۴۰۰ عبارت زیر به‌صورت یک‌بند به تبصره ۱۹ اضافه شود:

«بانک مرکزی مکلف است به‌منظور استفاده حداکثری بخش خصوصی از ظرفیت‌های بازارهای مالی جهت تأمین مالی طرح‌های موضوع این ماده، آیین‌نامه ارائه تسهیلات بانکی به پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی را تهیه و جهت اجرا به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ابلاغ نماید.»

دو) مطابق بند الف تبصره ۴ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به بانک‌های تجاری و تخصصی اجازه داده می‌شود در سال ۱۴۰۰ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی - ریالی اقدام نمایند. جهت تشویق و حمایت بانک‌های تجاری و تخصصی در اعطای تسهیلات ارزی - ریالی از محل منابع در اختیار و به‌منظور پوشش ریسک تسهیلات اعطایی از سوی بانک‌های تجاری و تخصصی، پیشنهاد می‌گردد در قانون بودجه ۱۴۰۰، جزء ۲ بند الف تبصره ۴ به شرح زیر اصلاح شود:

« طرح‌های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن و بخش برق با مشارکت حداقل پنجاه و یک درصدی (۵۱٪) بخشهای خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمترتوسعه یافته براساس مزیت‌های منطقه ای و دریافت بیمه تسهیلات و یا رهن دارایی‌های پروژه به عنوان تضامین قابل قبول.»

۳ - پیشنهاد جهت واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به بخش غیردولتی

طبق تبصره ۱۹ لایحه بودجه ۱۴۰۰، دستگاه‌های اجرائی مکلف‌اند در اجرای ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی‌های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح‌های جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی با منابع داخلی از طریق انعقاد قرارداد در قالب ماده فوق با بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش‌های خصوصی و تعاونی فراهم کنند. همچنین در بند ۹ این تبصره دستگاه اجرائی با اخذ موافقت سازمان برنامه‌و بودجه کشور و رعایت مقررات ذی‌ربط، مجاز به تغییر کاربری اصلی طرح (پروژه) هایی شده است که با تغییر شرایط، توجیه اولیه خود را از دست داده‌اند شده است امکان‌پذیر می‌باشد.

در تعدادی از شهرها و روستاها، به‌ویژه بافت مرکزی شهر تهران، بیش از ۳۰ درصد شبکه‌های برق کشور فرسوده شده است و بهینه‌سازی و نوسازی آن با توجه به شرایط اقتصادی برق ممکن نیست و بیم آن می‌رود که حادثه‌ای کوچک،

ناشی از فرسودگی و عمر زیاد تجهیزات با توجه به مصرف بالای برق، به ویژه در کلان شهرها، به خاموشی گسترده و سراسری در کشور منجر شده و امنیت ملی را نیز به مخاطره اندازد. در ارائه گزارش این مخاطره توسط وزارت محترم نیرو، مقام معظم رهبری نیز به اهمیت و ضرورت این نوسازی‌ها تأکید فرموده‌اند. لذا پیشنهاد می‌گردد ذیل این تبصره، (مشابه بند د تبصره ۹ بودجه ۱۳۹۹) بندی به شرح زیر اضافه شود:

«با توجه به اهمیت نوسازی شبکه فرسوده برق کشور، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود با رعایت ملاحظات امنیتی شبکه، از محل ساماندهی، بهینه‌سازی و تغییر کاربری بخشی از املاک و دارایی‌های خود و احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آن‌ها با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی، نسبت به تأمین مالی طرح‌های نوسازی شبکه فرسوده برق کشور اقدام نماید. تغییر کاربری موضوع این بند به ترتیب به پیشنهاد شرکت توانیر و وزارت نیرو و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد.»

۴- پیشنهاد جهت تأمین مالی انرژی‌های تجدیدپذیر

یک) در بند ج، تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۰، عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ برق مصرفی در سقف نوزده هزار و هشتصد میلیارد (۱۹,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین شده است.

با توجه به افزایش نرخ ارز و ضرورت تعدیل در قراردادهای خرید تضمینی برق تجدیدپذیر که در سال‌های گذشته منعقد شده است و لزوم افزایش ظرفیت فعلی نیروگاه‌های تجدیدپذیر و این میزان پاسخگوی اهداف تعیین شده در این بخش نخواهد بود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود با افزایش عوارض برق مصرفی، سقف اعتبار این بخش به میزان سی و سه هزار میلیارد ریال افزایش یافته و سهم سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق به میزان ۷۰ درصد و سهم شرکت توانیر به میزان ۳۰ درصد از بودجه تعیین گردد. بر این اساس متن زیر برای اصلاح بند ج، تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۰ پیشنهاد می‌گردد:

«عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ به میزان پانزده درصد (۱۵٪) مبلغ برق مصرفی در سقف سی و سه هزار میلیارد (۳۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌شود و مشترکان برق روستایی و عشایری مجاز و برق چاه‌های کشاورزی مجاز از شمول حکم این بند معاف می‌باشند. منابع حاصله به صورت کامل تا سقف نه هزار و نهصد میلیارد (۹,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب شرکت توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور و تا سقف بیست و سه هزار و یک صد میلیارد (۲۳,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب ساتبا نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود تا پس از مبادله موافقت‌نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور به ترتیب صرف حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک شود.»

دو) در سال‌های گذشته بخش انرژی‌های تجدیدپذیر به دلیل سیاست‌های یارانه‌ای بخش انرژی نتوانسته است به میزان مورد انتظار رشد یابد. به‌عنوان مثال مصوبه هیات وزیران در سال ۱۳۹۵ برای الزام سازمان‌های دولتی جهت تامین ۲۰٪ از برق مصرفی خود از انرژی‌های تجدیدپذیر، بدلیل وضعیت نابسامان اعتبارات این دستگاه‌ها عملاً اجرا نشد. در نقطه مقابل چنانچه سیاست‌های تامین انرژی بخش‌های مولد و صنایع پر بازده، اصلاح شود زمینه رشد این بخش بدون تحمیل هزینه‌های مضاعف به منابع دولتی، فراهم می‌شود؛ بنابراین بمنظور توسعه صنایع انرژی‌های تجدیدپذیر با استفاده از منابع خوداتکا صنعتی، پیشنهاد می‌گردد بند زیر در تبصره ۱۵ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به شرح زیر اضافه گردد:

«کلیه صنایع بزرگ خصوصی، دولتی و تعاونی و عمومی با قدرت مصرفی بیش از پنج (۵) مگاوات مکلف می‌باشند معادل یک (۱) درصد از انرژی برق مصرفی سالانه خود را از طریق احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر تامین نمایند. وزارت نیرو مجاز است در صورت عدم ایجاد نیروگاه تجدیدپذیر در صنایع بزرگ به میزان تعیین شده، از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ معادل یک درصد از برق مصرفی این صنایع را با تعرفه برق تجدیدپذیر محاسبه نموده و منابع حاصل را صرف پرداخت یارانه سود تسهیلات و کمک بلاعوض جهت ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز توسعه صنایع انرژی تجدیدپذیر از جمله آزمایشگاه‌های مرجع، حمایت از بخش خصوصی جهت احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر کوچک مقیاس و خرید برق تجدیدپذیر نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند حداکثر سه ماه پس از تصویب و ابلاغ قانون بودجه، توسط وزارت نیرو تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

۵- پیشنهاد جهت رفع مشکل قراردادهای متوقف پیمانکاران و سازندگان نیرو

پیمانکاران فعال در صنعت برق به هنگام عقد قرارداد تا حدودی ریسک‌های افزایش هزینه‌های ایفای تعهدات را پیش‌بینی کرده و در حد قابل قبولی در مبالغ قراردادی خود منعکس می‌کنند. لیکن، در سال ۱۳۹۷ و بخصوص در سال ۱۳۹۹، افزایش نرخ ارز، حقوق و دستمزد و افزایش بهای فلزات اساسی موجب شده که پیمانکاران فعال در حوزه صنعت برق قادر به ادامه فعالیت و ایفای تعهدات خود در قبال صنعت برق نباشند. در چنین شرایطی پیمانکاران با تهیه لایحه‌ای درخواست تجدیدنظر در مفاد قراردادی خود تسلیم کارفرما می‌کند و در صورت عدم امکان رسیدگی به آن وفق ضابطه مندرج در مفاد تبصره «۲» ماده واحد اصلاحیه تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ مصوب شورای انقلاب جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۲۳، شورای عالی فنی مکلف به رسیدگی آن‌ها می‌شود. با توجه به تحولات اقتصادی طی سالیان گذشته، عملاً تمامی لوایح اعتراضی پیمانکاران به شورای عالی فنی احاله شده که با توجه کثرت موارد ارجاعی، این شورا قادر به پاسخگویی و رسیدگی به آن‌ها نیست. از این‌رو رسیدگی به درخواست‌ها به درازا کشیده شده و عملاً نتایج رسیدگی‌ها از حیز انتفاع می‌افتد.

گفتنی است پس از جهش ارزی سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ و افزایش بهای فلزات اساسی و مواد اولیه مورد نیاز صنعت برق بر حجم لوایح اعتراضی که به شورای عالی فنی ارجاع شده افزایش چشمگیری کرده است. بطوریکه اکنون بیش از ۱۰۰۰ قرارداد پیمانکاری در صنعت برق به ارزش بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد ریال متوقف شده و در انتظار رسیدگی به درخواست‌ها است. تداوم این شرایط موجب افزایش هزینه‌های اجرای پروژه‌ها به دلیل طولانی شدن زمان رسیدگی، نابودی شرکت‌های پیمانکاری متخصص در صنعت برق، افزایش چشمگیر بیکاری خواهد شد. لذا به منظور بهبود فضای کسب و کار، حفظ و اشتغال پیشنهاد ذیل که ابقا و اصلاح تبصره «۲» ماده واحد اصلاحیه تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ مصوب شورای انقلاب جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۲۳ است، ارائه می‌شود. متن زیر جهت الحاق به تبصره ۱۵ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ پیشنهاد می‌گردد:

«جهت رسیدگی به آن دسته از قراردادهای حوزه نیرو که با تشخیص وزیر بحرانی تشخیص داده می‌شود، شورای عالی فنی مندرج در بند «ج» در قانون اصلاحیه تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ مصوب شورای انقلاب جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۰۳ مجاز است بخشی از اختیارات خود را حسب موضوع به وزارت نیرو تفویض نماید.»